

UŁATWIANIE STARTU MŁODYM ROLNIKOM - PROW 2007 - 2013

TERMIN NABORU WNIOSKÓW : od 15 maja do 21 czerwca 2014 r.

CEL REALIZACJI DZIAŁANIA

Bezwrotna premia finansowa na inwestycje w gospodarstwach rolnych przejmowanych przez młodych rolników ma ich zachęcać do podejmowania samodzielnej działalności rolniczej. Tym samym ma przyczynić się do przyspieszenia pożądanych zmian w strukturze agrarnej gospodarstw rolnych i do zwiększenia konkurencyjności całego sektora rolnego.

KTO MOŻE OTRZYMAĆ POMOC

Jednorazowa pomoc finansowa w wysokości **100 tysięcy złotych**, będzie udzielana dwóm grupom osób:

grupa I (kandydaci na młodych rolników) - to osoby, które dopiero planują przejście gospodarstwa i rozpoczęcie (po raz pierwszy) prowadzenia działalności rolniczej,

grupa II (posiadacze gospodarstw) - to osoby, które w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy

posiadają już gospodarstwa, ale rozpoczęły prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż 15 miesięcy przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.

Z pomocy można skorzystać we wszystkich regionach kraju, o ile spełnione są niżej wymienione warunki.

Wymagania dotyczące wnioskodawcy

Pomoc może uzyskać osoba:

- 1) pełnoletnia, która w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy nie ukończyła 40 lat;
- 2) będąca obywatelką państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 3) nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;
- 4) posiadająca odpowiednie kwalifikacje zawodowe, lub która zobowiąże się do uzupełnienia wykształcenia w ciągu 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy²;
- 5) zamierzająca po raz pierwszy rozpocząć prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym w rozumieniu art. 55² Kodeksu cywilnego albo osoba, która:
  - rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż w okresie 15 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy,
  - była właścicielem lub posiadaczem nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha nabytej w drodze spadku, ale w terminie 15 miesięcy od jej nabycia zbyła tę nieruchomość albo zbyła udziały w jej współwłasności;
- 6) której małżonek nie prowadził działalności rolniczej albo rozpoczął jej prowadzenie nie wcześniej niż w okresie 15 miesięcy do dnia złożenia przez wnioskodawcę wniosku o przyznanie pomocy;
- 7) która sporządzi, zgodny z wymaganiami, plan rozwoju gospodarstwa (biznesplan) stanowiący załącznik do wniosku o przyznanie pomocy.

Wymagania dotyczące gospodarstwa, którego ma dotyczyć pomoc

1. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie, którego pomoc ma dotyczyć nie może być:
  - większa niż 300 ha;
  - mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku.

W województwach, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest niższa od średniej krajowej (lubelskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie) możliwe jest przyznanie pomocy zarówno w przypadku, gdy gospodarstwo spełnia kryterium średniej wojewódzkiej w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy jak i pod warunkiem spełnienia tego kryterium w ciągu 180 dni od otrzymania decyzji, jeżeli wnioskodawca zobowiąże się do zwiększenia powierzchni użytków rolnych w swoim gospodarstwie co najmniej do średniej krajowej w terminie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o

przyznaniu pomocy. Do dnia powiększenia powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie do średniej krajowej, powierzchnia użytków rolnych nie może być mniejsza niż średnia wojewódzka powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym.

Przy ustalaniu średniej powierzchni gospodarstwa bierze się pod uwagę średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w poszczególnych województwach oraz średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Dane za rok 2013 zamieszczone są na stronie internetowej ARiMR.

2. Gospodarstwo będzie prowadzone samodzielnie. Warunek ten przez wszystkich wnioskodawców powinien być spełniony w terminie 180 dni od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy i powinien być zachowany do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

3. Budynki i budowle znajdujące się w gospodarstwie, wykorzystywane do produkcji rolnej, oraz użytki rolne w gospodarstwie wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej nie będą stanowiły przedmiotu współwłasności lub współposiadania, z wyjątkiem małżeńskiej wspólności majątkowej. Warunek ten przez wszystkich wnioskodawców powinien być spełniony w terminie 180 dni od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy i powinien być zachowany do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

4. W gospodarstwie będą spełnione wymagania w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt. Warunek ten powinien zostać spełniony w terminie 3 lat od dnia wejścia przez wnioskodawcę w posiadanie nieruchomości rolnej o powierzchni co najmniej 1 ha i powinien być zachowany do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

Wymagania w stosunku do małżonka wnioskodawcy

Z zasady pomoc przyznaje się, jeśli małżonek wnioskodawcy do dnia złożenia przez niego wniosku o przyznanie pomocy nie prowadził działalności rolniczej.

Dopuszcza się przyznanie pomocy osobie, której małżonek przed dniem złożenia przez nią wniosku o przyznanie pomocy prowadził działalność rolniczą, pod warunkiem, że:

- małżonek nie dokonał żadnej z czynności, którą uznaje się za prowadzenie działalności rolniczej, wcześniej niż 15 miesięcy przed dniem złożenia tego wniosku;

- małżonkowi zarówno w trakcie trwania małżeństwa, jak i przed jego zawarciem, nie przyznano pomocy w ramach SPO "Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006" w zakresie działania "Ułatwianie startu młodym rolnikom" ani w ramach działania "Ułatwianie startu młodym rolnikom" objętego PROW 2007-2013;

- gospodarstwo małżonka wejdzie w skład małżeńskiej wspólności majątkowej lub majątku odrębnego beneficjenta nie później niż w ciągu 180 dni od dnia przyznania pomocy.

Jeżeli o pomoc ubiegają się oboje małżonkowie i oboje spełniają warunki określone w rozporządzeniu, pomoc przyznaje się tylko jednemu z nich - temu, co do którego współmałżonek wyraził pisemną zgodę.

Pomoc może zostać przyznana, jeżeli od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej przez wnioskodawcę lub jego małżonka do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy upłynęło nie więcej niż 15 miesięcy, a do dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy - nie więcej niż 18 miesięcy.

Za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznaje się:

1. dzień wejścia po raz pierwszy w posiadanie nieruchomości o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha; w przypadku osób, które nabyły gospodarstwo rolne w drodze spadku i nie później niż w ciągu 12 miesięcy od dnia nabycia wydzierżawiły to gospodarstwo, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznaje się dzień rozwiązania albo wygaśnięcia umowy dzierżawy, pod warunkiem, że umowa dzierżawy została zawarta w formie aktu notarialnego albo ma datę pewną;

2. w przypadku osób, które nabyły gospodarstwo przed ukończeniem 18 roku życia - dzień ukończenia 18 roku życia;

3. w przypadku osób, które nabyły gospodarstwo przed ukończeniem 18 roku życia i kontynuowały naukę, dzień zakończenia lub zaprzestania nauki, jednakże najpóźniej dzień ukończenia 26 roku życia, pod warunkiem, że wnioskodawca nie miał przerw w nauce, a w przypadku kontynuowania nauki na uczelni - podjęcie nauki nastąpiło w roku uzyskania świadectwa dojrzałości lub świadectwa maturalnego;

4. w przypadku osób, które nabyły gospodarstwo po ukończeniu 18 roku życia, a przed zakończeniem nauki, dzień zakończenia lub zaprzestania nauki, jednakże najpóźniej dzień ukończenia 26 roku życia, pod warunkiem, że wnioskodawca nie miał przerw w nauce, a w przypadku kontynuowania nauki na uczelni - podjęcie nauki nastąpiło w roku uzyskania świadectwa dojrzałości lub świadectwa maturalnego;

5. w przypadku osób, które nabyły gospodarstwo przed rozpoczęciem służby wojskowej lub w trakcie jej odbywania - dzień zakończenia tej służby, pod warunkiem, że rozpoczęcie służby nastąpiło nie później niż 12 miesięcy od dnia nabycia gospodarstwa lub ukończenia 18 roku życia albo od dnia zaprzestania lub zakończenia nauki;

6. w przypadku osób, które nabyły gospodarstwo rolne w drodze spadku i wydzierżawiły je nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia jego nabycia - dzień rozwiązania albo wygaśnięcia umowy dzierżawy, pod warunkiem, że umowa dzierżawy została zawarta w formie aktu notarialnego albo ma datę pewną,

7. dzień dokonania najwcześniejszej z następujących czynności:

8. wystąpienie o przyznanie płatności na podstawie przepisów o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych i oddzielnej płatności cukrowej lub przepisów o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej, lub

9. wystąpienie o pomoc finansową dla rolników w ramach programu SAPARD, lub wystąpienie o pomoc finansową na działania objęte Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006, lub

10. wystąpienie o przeznaczone dla osób prowadzących działalność rolniczą, lub rolników dofinansowanie realizacji projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego "Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006", w tym w zakresie działania "Ułatwianie startu młodym rolnikom", lub

11. otrzymanie kredytu preferencyjnego udzielanego na podstawie przepisów dotyczących szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji, lub przepisów dotyczących szczegółowego zakresu i kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (z wyjątkiem kredytu na tworzenie nowego gospodarstwa), lub
12. wejście w posiadanie zwierząt gospodarskich objętych obowiązkiem zgłoszenia do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, lub
13. ubezpieczenie się w KRUS na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako rolnik lub małżonek rolnika lub z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej, lub
14. rozpoczęcie prowadzenia choćby jednego z następujących działów specjalnych produkcji rolnej (w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych):
15. produkcja roślin w szklarniach lub tunelach,
16. produkcja grzybów,
17. produkcja drobiarska, w tym wylęgarnie,
18. produkcja drobiu rzeźnego lub nieśnego,
19. produkcja zwierząt futerkowych,
20. produkcja pszczelarska,
21. hodowla lub chów zwierząt gospodarskich poza gospodarstwem rolnym, z wyłączeniem koni hodowlanych w liczbie mniejszej niż 3 sztuki.

KWALIFIKACJE ZAWODOWE

Ubiegający się o pomoc powinien posiadać następujące kwalifikacje wynikające z wykształcenia i stażu pracy w rolnictwie:

1. wykształcenie rolnicze zasadnicze zawodowe, średnie lub wyższe lub
2. tytuł kwalifikacyjny lub tytuł zawodowy, lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub
3. wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie albo wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z rolnictwem, albo wykształcenie średnie inne niż rolnicze i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub
4. wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe inne niż rolnicze i co najmniej 5 - letni staż pracy w rolnictwie, lub
5. kwalifikacje rolnicze wymagane przy udzielaniu pomocy młodym rolnikom w państwie, którego obywatelstwo posiada, w ramach analogicznego działania współfinansowanego przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) - jeżeli nie posiada obywatelstwa polskiego.

Za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres, liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym wnioskodawca:

6. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników jako rolnik lub domownik lub był zatrudniony w gospodarstwie rolnym, na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej,
  7. odbył staż, (o którym mowa w rozporządzeniu) obejmujący wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej.
- Jeśli ubiegający się o pomoc nie posiada wymaganych kwalifikacji zawodowych, może je uzupełnić. Przedłożenie dokumentów potwierdzających uzupełnienie wykształcenia powinno nastąpić w terminie 60 dni od upływu 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy. Młodzi rolnicy, którzy z przyczyn od siebie niezależnych a przewidzianych rozporządzeniem nie zdołają uzupełnić wykształcenia w terminie, będą to mogli zrobić w okresie 3 lat i 9 miesięcy od doręczenia decyzji przyznającej pomoc.

FORMA, WYSOKOŚĆ I PRZEZNACZENIE POMOCY

Pomoc w wysokości 100 000 złotych, przekazywana jest na rachunek bankowy wnioskodawcy. Co najmniej 70% tej kwoty beneficjent powinien przeznaczyć na realizację inwestycji określonych w biznesplanie. Mogą one obejmować wydatki:

1. określone jako "koszty kwalifikowalne" w działaniu "Modernizacja gospodarstw rolnych" objętego PROW 2007-2013. Są to koszty:
2. budowy, przebudowy remontu połączonego z modernizacją budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej oraz do przechowywania, przygotowania do sprzedaży lub sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych,
3. zakupu maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej, przechowywania, suszenia, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży bezpośredniej, wraz z kosztami transportu i montażu,
4. zakładania lub wyposażania sadów lub plantacji wieloletnich, z wyłączeniem zakładania plantacji choinek, wiśni, malin, truskawek, porzeczek oraz roślin na cele energetyczne,
5. zakupu, instalacji lub budowy elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, w tym utwardzania placów manewrowych, zakupu i instalacji urządzeń do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych;
6. na zakup gruntów rolnych, które do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy beneficjent będzie wykorzystywał do działalności rolniczej;
7. na zakup stada podstawowego zwierząt hodowlanych - związany z rozpoczęciem produkcji zwierzęcej lub postępowaniem genetycznym w zakresie prowadzonej produkcji.

Premii nie można przeznaczyć na zakupy dokonywane na podstawie umowy zawartej między beneficjentem a członkiem jego najbliższej rodziny (małżonkiem, wstępnym lub zstępnym beneficjenta ani wstępnym lub zstępnym małżonką beneficjenta).

Za wydatki inwestycyjne nie uznaje się wydatków na inwestycje budowlane na gruntach stanowiących przedmiot dzierżawy.

MIEJSCE I TERMIN SKŁADANIA WNIOSKÓW

Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję oraz co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym informację o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania "Ułatwianie startu młodym rolnikom".

Prezes Agencji określa w tej informacji dzień rozpoczęcia oraz dzień zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy. Wniosek o przyznanie pomocy składa się na formularzu udostępnionym przez ARiMR. Formularz wniosku wraz z instrukcją jego wypełniania można otrzymać w oddziałach regionalnych i biurach powiatowych Agencji. Są one również dostępne na stronie internetowej Agencji w zakładce "Wnioski" - [otwórz](#).

Wypełniony wniosek należy złożyć w oddziale regionalnym ARiMR, właściwym ze względu na położenie gospodarstwa rolnego. Można to zrobić osobiście albo przez upoważnioną do tego osobę, bądź listem poleconym lub pocztą kurierską.

Wraz z wnioskiem należy złożyć następujące załączniki (w przypadku, gdy to właściwe, także w odniesieniu do małżonka):

1. kopię dokumentu tożsamości w części dotyczącej danych osobowych;
2. biznesplan;
3. kopię dokumentu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe wnioskodawcy lub
4. oświadczenie o sposobie uzupełnienia wykształcenia;
5. oświadczenie, że wnioskodawca nie ma ustalonego prawa do renty przyznanej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;
6. dokument potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa;
7. dokumenty potwierdzające dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej;
8. zaświadczenie z właściwego oddziału KRUS o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników jako rolnik lub małżonek rolnika lub z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej bądź potwierdzające, że do dnia wydania zaświadczenia nie podlegał takiemu ubezpieczeniu;
9. zaświadczenie wydane przez naczelnika urzędu skarbowego o okresach podlegania opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych z tytułu prowadzenia ww. działów specjalnych produkcji rolnej, bądź potwierdzające brak wpisu w ewidencji podatników tego podatku;
10. oświadczenie dotyczące spełniania wymagań w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt w gospodarstwie.

Wzory wszystkich oświadczeń oraz planu rozwoju gospodarstwa wraz z instrukcją ich wypełniania udostępniła Agencja.

TRYB PRYZNAWANIA POMOCY

Pomoc przyznawana jest na podstawie kryteriów określonych w rozporządzeniu.

Przy ustalaniu kolejności przysługiwania pomocy uwzględnia się wszystkie wnioski o przyznanie pomocy złożone osobiście albo przez upoważnioną osobę w oddziale regionalnym Agencji w terminie naboru wniosków oraz wszystkie wnioski o przyznanie pomocy nadane w tym terminie listem poleconym lub pocztą kurierską.

O kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów, z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. W pierwszej kolejności pomoc przysługuje wnioskodawcom, którzy uzyskali największą liczbę punktów, przy czym warunkiem przyznania pomocy jest uzyskanie co najmniej 7 punktów, przyznawanych na podstawie następujących kryteriów:

1. jeżeli powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie wskazanym w biznesplanie jest:
2. nie mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju i nie większa niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie - przyznaje się od 5 do 10 punktów, przy czym 5 punktów przyznaje się, gdy powierzchnia użytków rolnych jest równa średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, a dla pozostałych wartości proporcjonalnie więcej, do 10 punktów dla powierzchni użytków rolnych równej średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie;
3. nie mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie i nie większa niż dwukrotność tej średniej - przyznaje się od 10 do 15 punktów, przy czym 10 punktów przyznaje się, gdy powierzchnia użytków rolnych jest równa średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie, a dla pozostałych wartości proporcjonalnie więcej, do 15 punktów dla powierzchni użytków rolnych równej dwukrotności tej średniej;
4. większa niż dwukrotność średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie - przyznaje się 16 punktów

- w przypadku gospodarstw położonych w województwie, w którym średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest wyższa od średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju;

5. jeżeli powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie wskazanym w biznesplanie jest:
6. nie mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie i nie większa niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju - przyznaje się od 5 do 10 punktów, przy czym 5 punktów przyznaje się, gdy powierzchnia użytków rolnych jest równa średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie, a dla pozostałych wartości proporcjonalnie więcej, do 10 punktów dla powierzchni użytków rolnych równej średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju,
7. nie mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju i nie większa niż dwukrotność tej średniej - przyznaje się od 10 do 15 punktów, przy czym 10 punktów przyznaje się, gdy powierzchnia użytków rolnych jest równa średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, a dla pozostałych wartości proporcjonalnie więcej, do 15 punktów dla powierzchni użytków rolnych równej dwukrotności tej średniej,
8. większa niż dwukrotność średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju - przyznaje się 16 punktów

- w przypadku gospodarstw położonych w województwie, w którym średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest niższa od średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju;

9. jeżeli wnioskodawca posiada:

10. wykształcenie wyższe rolnicze albo wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie albo wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z rolnictwem - przyznaje się 5 punktów,
11. wykształcenie średnie rolnicze albo wykształcenie średnie inne niż rolnicze i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie - przyznaje się 4 punkty,
12. wykształcenie rolnicze zasadnicze zawodowe albo kwalifikacje rolnicze, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 5 - przyznaje się 3 punkty,
13. kwalifikacje rolnicze, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 - przyznaje się 2 punkty,
14. kwalifikacje rolnicze, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 4 - przyznaje się 1 punkt;

15. jeżeli bezrobocie w powiecie, na obszarze którego jest położone gospodarstwo wskazane w biznesplanie, według danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny w miesiącu poprzedzającym miesiąc podania do publicznej wiadomości informacji o terminie naboru wniosków, było:

16. najwyższe w województwie - przyznaje się 5 punktów,
17. niższe niż bezrobocie, o którym mowa wyżej - przyznaje się proporcjonalnie mniej punktów, do 0 punktów w przypadku, gdy bezrobocie w powiecie było najniższe w województwie.

W przypadku gospodarstw położonych na obszarze więcej niż jednego powiatu, za powiat, na obszarze którego jest położone gospodarstwo, uznaje się ten powiat, w którym jest położona największa część użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa. Kolejność przysługiwania pomocy jest ustalana na podstawie danych zawartych we wniosku o przyznanie pomocy oraz dołączonych do niego dokumentach. Dokonanie przez wnioskodawcę zmian we wniosku o przyznanie pomocy po upływie 20 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy nie ma wpływu na kolejność przysługiwania pomocy.

W pierwszej kolejności pomoc przysługuje wnioskodawcom, którzy uzyskali największą liczbę punktów. Jeśli dwóch lub więcej wnioskodawców uzyskało taką samą liczbę punktów, o kolejności przyznania pomocy decyduje powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie, począwszy od największej.

W przypadku wnioskodawców, którzy uzyskali taką samą liczbę punktów i wskazali w biznesplanie gospodarstwa o identycznej powierzchni użytków rolnych, pomoc przyznaje się w kolejności złożenia poprawnego i kompletnego wniosku o przyznanie pomocy. Dyrektorzy oddziałów regionalnych Agencji w terminie 50 dni, licząc od dnia upływu terminu składania wniosków, przyznają wnioskodawcom punkty. Prezes Agencji, niezwłocznie po otrzymaniu informacji z oddziałów regionalnych, ustala na jej podstawie kolejność przysługiwania pomocy, podaje liczbę punktów uzyskaną przez poszczególnych wnioskodawców oraz określa, które wnioski o przyznanie pomocy mieszczą się w limicie środków określonym w Programie, przez wskazanie, który wniosek przyznanie pomocy jako pierwszy zawiera zapotrzebowanie na środki przekraczające wysokość tego limitu. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji wydaje decyzję w sprawie przyznania pomocy w terminie 150 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Możliwe jest wydanie decyzji przyznającej pomoc z zastrzeżeniem dopełnienia w terminie 180 dni od jej doręczenia, następujących warunków:

1. nabycia gospodarstwa wskazanego w biznesplanie,
2. podjęcia samodzielnego prowadzenia gospodarstwa, o którym mowa w biznesplanie,
3. ubezpieczenia na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy w pełnym zakresie jako rolnik,
4. uzyskania wpisu do ewidencji producentów, stanowiącej część krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, jeżeli jego małżonek nie został dotychczas wpisany do tej ewidencji; chyba, że dany warunek był spełniony w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

W terminie 180 dni od doręczenia decyzji przyznającej pomoc wnioskodawca powinien złożyć wniosek o płatność. Należy do niego załączyć dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, z zastrzeżeniem których została wydana decyzja o przyznaniu pomocy. Premia zostanie wypłacona w terminie 60 dni od daty złożenia tego wniosku.

INNE WAŻNE INFORMACJE

Ustalanie powierzchni użytków rolnych

Powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie należy obliczyć posługując się wypisem z ewidencji gruntów i budynków. W wypisie podana jest powierzchnia tych gruntów, które sklasyfikowano jako użytki rolne, a więc: gruntów ornych, sadów, łąk trwałych, pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych, gruntów pod stawami, gruntów pod rowami. Do obliczeń bierzemy pod uwagę dane tych działek ewidencyjnych, które są przedmiotem:

1. własności;
2. użytkowania wieczystego;
3. dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na czas nieoznaczony lub na okres co najmniej 5 lat, jednak nie krótszy niż do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy;
4. dzierżawy od podmiotów innych niż wymienione w pkt 3, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta:
5. w formie aktu notarialnego albo ma datę pewną,
6. na okres co najmniej 10 lat.

Obliczoną w ten sposób powierzchnię użytków rolnych należy porównać ze średnią powierzchnią gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w tym województwie, w którym leży gospodarstwo, za rok 2013. Dane dotyczące średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w poszczególnych województwach oraz średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju zamieszczone są na stronie internetowej ARiMR.

Plan rozwoju gospodarstwa

Plan Rozwoju Gospodarstwa (biznesplan) jest załącznikiem do wniosku o przyznanie pomocy. Powinien być przygotowany zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję z uwzględnieniem:

- struktury produkcji rolnej, czyli: powierzchni i rodzaju użytków rolnych oraz jakości gleb w gospodarstwie, znajdujących się w nim budynków i budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej oraz maszyn, urządzeń i wyposażenia do produkcji rolnej;
- konieczności osiągnięcia nadwyżki bezpośredniej z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie równej co najmniej 4 ESU i nie mniejszej niż wartość nadwyżki bezpośredniej w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
- realizacji inwestycji na kwotę co najmniej 70% pomocy;

Beneficjenci, którym wydano decyzję o przyznaniu pomocy z zastrzeżeniem dopełnienia warunku dotyczącego powierzchni gospodarstwa, powinni spełnić ten warunek w ciągu 180 dni od dnia doręczenia tej decyzji.

ZOBOWIĄZANIA ROLNIKA, KTÓREMU PRYZNANO POMOC

Młody rolnik, któremu przyznano pomoc, powinien wypełnić następujące zobowiązania pod rygorem zwrotu części lub całości premii:

1. do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy wypłaty pomocy powinien:

- samodzielnie prowadzić gospodarstwo, na które przyznano pomoc;
- spełniać warunki dotyczące wymaganej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie oraz dotyczące tytułu jego własności, tzn. zapewnić, że użytki i budynki wykorzystywane do produkcji rolnej nie stanowią przedmiotu współwłasności lub współposiadania, w wyjątkiem małżeńskiej wspólności majątkowej;
- realizować założenia biznesplanu, zwłaszcza:
  - prowadzić gospodarstwo zgodnie z określoną strukturą produkcji rolnej;
  - wydatkować, w ciągu 3 lat od dnia wypłaty pomocy, co najmniej 70% kwoty pomocy na inwestycje określone w biznesplanie;
  - osiągnąć nadwyżkę bezpośrednią z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie równą co najmniej 4 ESU i nie mniejszą niż wartość nadwyżki bezpośredniej w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

W przypadku gospodarstw położonych na obszarze więcej niż jednego województwa, za województwo, w którym jest położone gospodarstwo, uznaje się to województwo, w którym jest położona największa część użytków rolnych wchodzących w skład tego gospodarstwa.

2) uzupełnić powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie co najmniej do średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju - w ciągu 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy;

3) spełnić wymagania w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt - do dnia upływu 3 lat od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej oraz spełniać te wymagania do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy;

4) podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik co najmniej do dnia upływu 12 miesięcy od dnia wypłaty pomocy;

5) uzupełnić wykształcenie w ciągu 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy - w przypadku, gdy w dniu złożenia wniosku wnioskodawca posiadał niewystarczające wykształcenie;

6) umożliwić przeprowadzenie przez uprawnione podmioty kontroli na miejscu lub kontroli dokumentów;

7) przechowywać dokumenty związane z przyznaną pomocą do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

Beneficjent pomocy powinien w określonych terminach przedłożyć w Agencji następujące dokumenty:

- zaświadczenie z właściwego oddziału Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik;
- potwierdzone za zgodność z oryginałem przez pracownika Agencji lub notariusza kopie faktur, dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej lub innych dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków w wysokości co najmniej 70 % kwoty pomocy na inwestycje zgodne z założeniami biznesplanu;
- oświadczenie, że zakupy inwestycyjne zrealizowane zgodnie z biznesplanem, nie zostały dokonane na podstawie umowy pomiędzy beneficjentem a członkami najbliższej rodziny;
- sprawozdanie z realizacji biznesplanu sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję;
- ankietę monitorującą, zawierającą informacje niezbędne dla celów monitorowania i oceny Programu oraz tabelę zawierającą wskazanie osiągniętej nadwyżki bezpośredniej z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie, sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję;
- dokument potwierdzający uzupełnienie wykształcenia - w przypadkach, gdy jest to wymagane;
- dokument potwierdzający uzupełnienie powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie co najmniej do średniej krajowej - w ciągu 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy (jeśli dotyczy).

Sankcje wobec beneficjenta za niespełnienie zobowiązań

Sankcja 100%

W przypadku niespełnienia warunku dotyczącego:

- samodzielnego prowadzenia gospodarstwa,
- osiągnięcia minimalnej powierzchni gospodarstwa (3 lata od doręczenia decyzji),
- wydatkowania 70 % kwoty premii (3 lata od wypłaty pomocy),
- osiągnięcia nadwyżki bezpośredniej 4 ESU (5 lat od wypłaty pomocy),
- podlegania ubezpieczeniu w KRUS (12 miesięcy od wypłaty pomocy),
- uzupełnienia wykształcenia (3 lata od doręczenia decyzji),
- umożliwienia przeprowadzenia kontroli na miejscu
- przechowywania dokumentów (5 lat od dnia wypłaty pomocy).

Sankcja 25%

W przypadku niespełnienia warunku dotyczącego:

- utrzymania średniej krajowej powierzchni gospodarstwa, nie większej niż 300 ha (5 lat od wypłaty pomocy),

- utrzymania (przez 3 lata od doręczenia decyzji) średniej wojewódzkiej pow. gospodarstwa - dot. beneficjentów (z mniejszych województw), którzy zobowiązali się do osiągnięcia średniej krajowej,
- osiągnięcia (w ciągu 3 lat od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej) i utrzymania (przez 5 lat od wypłaty pomocy) standardów w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt.

Sankcja 3%

W przypadku niespełnienia warunku dotyczącego:

- prowadzenia gospodarstwa zgodnie z określoną w biznesplanie strukturą produkcji
- przedłożenia w terminie dokumentów potwierdzających realizację zobowiązań.

Za nieosiągnięcie nadwyżki bezpośredniej co najmniej 4 ESU zwrotowi podlega 100 % kwoty pomocy, natomiast przy uzyskaniu minimum 4 ESU, za zmniejszenie nadwyżki bezpośredniej, w odniesieniu do roku bazowego:

- od 25 % do 50 % - zwrotowi podlega 5 % kwoty pomocy,
- od 51 % do 75% - zwrotowi podlega 10 % kwoty pomocy,
- 76 % i więcej - zwrotowi podlega 25 % kwoty pomocy.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Ułatwienie startu młodym rolnikom" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. , poz. 201 z późn. zm), nazywanego dalej "rozporządzeniem".

² Szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów i specjalności oraz tytułów kwalifikacyjnych w zakresie rolnictwa określa załącznik do rozporządzenia.

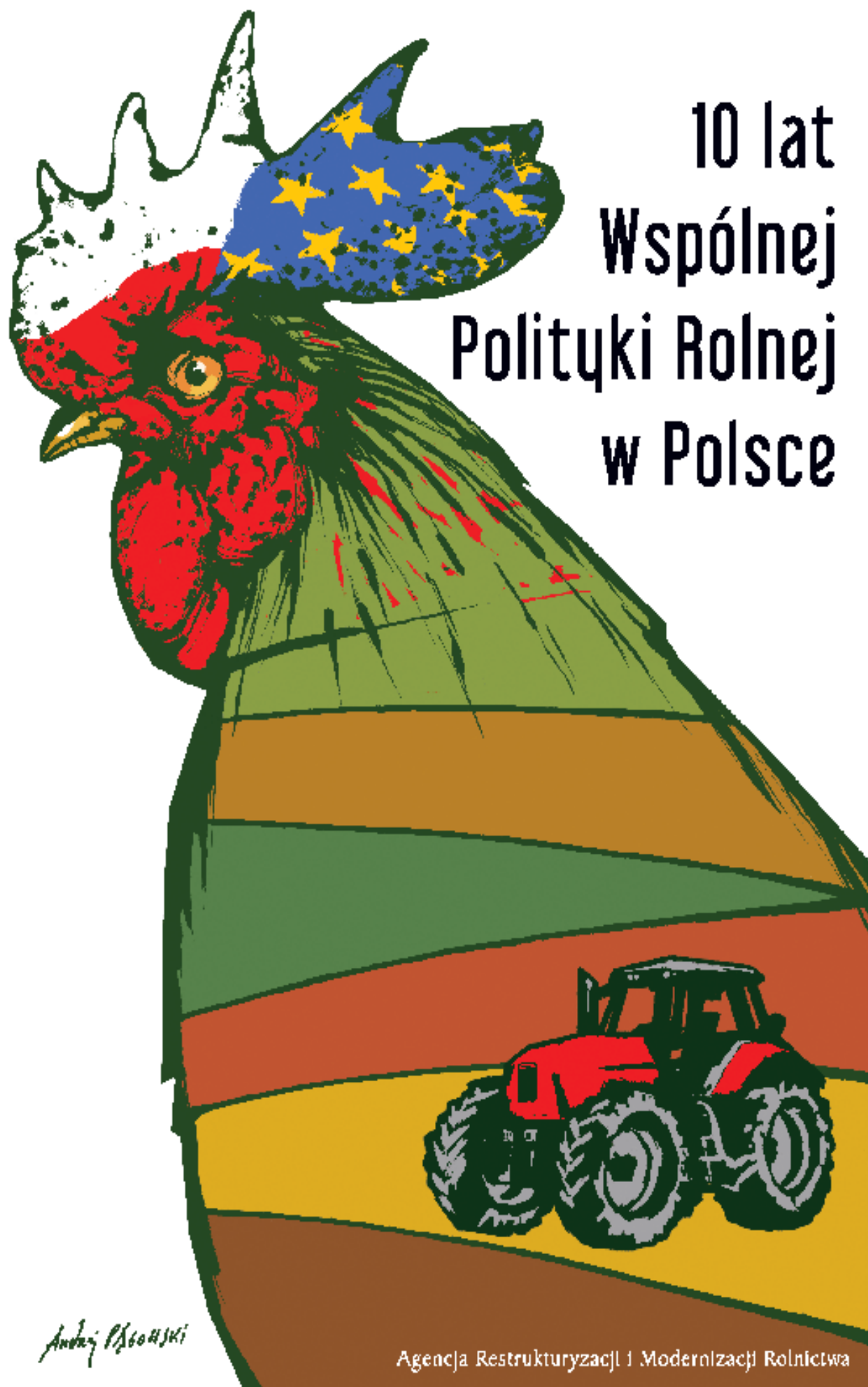
Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w poszczególnych województwach w 2013 roku

Jednostka podziału administracyjnego kraju	Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w 2013 roku (w hektarach)
Województwo dolnośląskie	16,01
Województwo kujawsko-pomorskie	15,14
Województwo lubelskie	7,50
Województwo lubuskie	20,75
Województwo łódzkie	7,57
Województwo małopolskie	3,92
Województwo mazowieckie	8,51
Województwo opolskie	18,12
Województwo podkarpackie	4,60
Województwo podlaskie	12,23
Województwo pomorskie	18,95
Województwo śląskie	7,24
Województwo świętokrzyskie	5,53
Województwo warmińsko-mazurskie	22,90
Województwo wielkopolskie	13,46
Województwo zachodniopomorskie	30,20

Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju w 2013 roku wynosi **10,42 ha**.

Informacje na temat działania "Ułatwienie startu młodym rolnikom" można uzyskać w Podkarpackim Oddziale Regionalnym ARiMR, al. Tadeusze Rejtana 36, 35 310 Rzeszów, telefon: 17/876 60 00 oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

10 lat Wspólnej Polityki Rolnej w Polsce

Andrzej PŁOCINSKI

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa